

Γράφει ο Μπάμπης Ράκης - bambisrakis@cytanet.com.cy

ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ



Φώτο - 1
Ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου όντας νέος άνδρας.
Φώτο-2
Ο ποιητής σε μεγάλη πλικία.
Φώτο -3
Οι φτωχογειτονιές όπως τις περιγράφει ο ποιητής.
Φώτο -4
Ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου μαζί με τον μεγάλο Γιαννούλη Χαλεπά.
Φώτο -5
Τυχαία φωτογραφία. Κάποιο μοναχικό πρόσωπο αντικρίζει από το παράθυρο.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ:

«Στης γειτονιάς της φτωχικής, γυρίζει ο νους μου τα στενά, τα λυπημένα δειλινά, στοχάζομαι της Κυριακής»

Αγαπητέ αναγνώστη καλημέρα.

Στο σεργιάνι μας σήμερα για τα παλιά, δεν θα αναφερθούμε σε τραγουδιστές και τραγούδια. Θα θυμηθούμε την εποχή των μαθητικών μας χρόνων μέσα από τους στίχους ενός ποιητή που οριούμενα από τα ποιήματά του, τα μαθαίναμε στο σχολείο. Πρόκειται για τον Ζαχαρία Παπαντωνίου (1877-1940), ένα κορυφαίο Έλληνα διανοούμενο, ποιητή και πεζογράφο, του περασμένου αιώνα που το όνομα του, έχει γραφτεί στο πάνθεο των αθανάτων.

Μα δεν πρόκειται να μιλήσουμε για το πνευματικό του έργο. Ούτε εγώ έχω την ικανότητα να γράψω, ούτε φυσικά ανήκει στα θέματα που η σελίδα ασχολείται. Ο λόγος που ξεχώρισα σήμερα τον Ζαχαρία Παπαντωνίου είναι ότι τυχαία έπεσαν στα χέρια μου μερικά ποιήματά του. Θυμήθηκα τα μαθητικά μου χρόνια και απόρροια, ότι πολλές δεκαετίες από τότε που άφησα τα μαθητικά θρανία, θυμήθηκα οριούμενους στίχους του.

Ξανάρθε στην θύμησή μου μια θολή εικόνα κάποιου δάσκαλου -δεν μπορώ να θυμηθώ το όνομά του- που προσπαθούσε ο άμοιρος να μας συγκινήσει, εμάς τους αδιάφορους σε τέτοια θέματα μαθητές του, απαγγέλοντας με κάποιο στόμφο

τους σύγχρονους του ποιήματος του Ζαχαρία Παπαντωνίου. Από δύο από τα ποιήματα που μας έβαλε να μάθουμε να τα απαγγέλουμε, θυμάμαι ακόμη μερικούς στίχους. Το ένα είναι «Ο παπαγάλος» και το άλλο «Ο γεροβοσκός».

Παραθέτω δύο τετράστιχα και είμαι σίγουρος αγαπητέ αναγνώστη, θα τα θυμηθείς και εσύ.

«Ο γεροβοσκός»
Πόσα χρόνια πέρασα
/κι' άσπρια και γέρασα /
πάνω στα ψηλώματα
/βόσκοντας τα πρόβατα.

«Ο παπαγάλος»
Σαν έμαθε την λέξη καλποπέρα
/ ο παπαγάλος είπε ξαφνικά:
«Είμαι σοφός γνωρίζω ελληνικά
/τι κάθομαι εδώ πέρα».

Όμως δεν είναι αυτά τα δύο ποιήματα των μαθητικών μου χρόνων που με συγκίνουν ιδιαίτερα και σκέφθηκα να γράψω αυτές τις γραμμές.

Είναι άλλο το ποίημα του Ζαχαρία Παπαντωνίου με έκανε να νιώσω πολύ διαφορετικά. Μόνο στην πλικία που είμαι τώρα, μπορώ να ξεχωρίσω την ομορφιά της ζωγραφιάς των στίχων του ποιήμα-

τος και το βαθύ τους νόημα και να συγκινηθώ.

Ούτε στα νιάτα μας, μα ούτε και στην μέσην πλικία θα μπορούσε να μας συγκινήσει το ποίημα αυτό, όσο μας συγκινεί τώρα.

Μεταφέρω μερικά τετράστιχα:

«Λυπημένα δειλινά»

Στης γειτονιάς της φτωχικής / γυρίζει ο νους μου τα στενά/
τα λυπημένα δειλινά / στοχάζομαι της Κυριακής.

Μέσα στην κόκκινη αντηλιά / το μαραμένο θηλυκό/
δίχως ελπίδα και μιλιά / ποτίζει τον βασιλικό.

Κανείς διαβάτης δεν περνά / κανένα αυτή δεν καρτερεί/
που στο μπαλκόνι ορθή φορεί / το γιορτινό της το γκρενά.

Από όλες τις λέξεις του ποιήματος ξεχωρίζω δύο: «το μαραμένο θηλυκό».

Ακολουθούν υπέροχα λόγια, που χαρακτηρίζουν απόλυτα αλλά και με βαθιά αγάπη τα μοναχικά άτομα, κάποιας πλικίας, της κάθε εποχής, είτε άνδρες είναι, είτε γυναίκες.

«Δίχως ελπίδα και μιλιά...κανένα αυτή δεν καρτερεί....στο μπαλκόνι ορθή φορεί/ το

γιορτινό της το γκρενά».

Το πρόβλημα της μοναξιάς των ανθρώπων της κάποιας πλικίας είναι φαινόμενο πολύ έντονο στην εποχή μας, συγκεκριμένα στις μεγαλουπόλεις, και ιδιαίτερα εκείνων που ζουν σε διαμερίσματα.

Στην ύπαιθρο είναι κάπως διαφορετικά τα πράγματα. Ανοίγεις την πόρτα σου και καλημερίζεις τον γείτονα. Ο άνδρας θα πάει στον καφενέ, για τάβλι και καφέ και η γυναίκα στην γειτόνισσά για καφέ αλλά και για κουτσομπολίδι.

Δεν νιώθουν τόσο την μοναξιά τα μοναχικά άτομα, στα χωριά.

Όμως στις πόλεις, μένοντας, ιδιαίτερα σε διαμέρισμα, η κατάσταση είναι πολύ διαφορετική. Ανοίγεις την πόρτα σου. Απέναντι σου μια άλλη κλειστή πόρτα και ένας άδειος διάδρομος.

Κατεβαίνοντας στο δρόμο δεν έχεις κανέναν γνωστό να χαιρετίσεις. Στο λεωφορείο ή στο μετρό όλοι είναι άγνωστοι. «Τα λυπημένα δειλινά στοχάζομαι της Κυριακής».

Αυτά για σήμερα μέχρι την άλλη εβδομάδα με καινούργιο θέμα με αναμνήσεις από τα χρόνια τα παλιά.

Μπάμπης Ράκης